

Examenul de bacalaureat național 2020

**Proba E. d)
Filosofie**

Model

Profilul umanist din filiera teoretică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar.

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre situațiile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

1. Dacă pentru J. P. Sartre *existența precede esența* atunci:
  - a. natura umană este dată
  - b. omul deține o libertate limitată
  - c. omul se construiește pe sine
  - d. alegerile sunt imposibile
2. Deoarece comportamentul uman presupune deliberare și alegere între bine și rău, omul este o ființă:
  - a. care fabrică unelte
  - b. finită
  - c. instinctuală
  - d. morală
3. Controversa legată de *problema eutanasiei* este o temă a eticii:
  - a. hedoniste
  - b. aristotelice
  - c. aplicate
  - d. tradiționale
4. Libertatea omului în societate angajează și responsabilitatea acestuia, în sensul:
  - a. discriminării celorlalți
  - b. respectării legilor
  - c. încălcării regulilor
  - d. dominării celorlalți
5. Potrivit lui J. St. Mill, libertatea individuală poate fi diminuată legitim în situația în care:
  - a. se dorește subordonarea societății civile
  - b. se previne încălcarea libertății celorlalți
  - c. se impune anularea drepturilor omului
  - d. se instaurează un regim dictatorial
6. Dreptul la indemnizație pentru creșterea copilului este un drept:
  - a. natural
  - b. negativ
  - c. cultural
  - d. pozitiv
7. În accepțiunea lui Imm. Kant, judecățile *a posteriori* sunt acelea care:
  - a. provin din experiență
  - b. preced experiența
  - c. nu au legătură cu experiența
  - d. sunt pur raționale
8. Opinia *iarba este verde* este adevărată, dacă și numai dacă, prin confruntare cu realitatea, se constată că iarba este verde, potrivit teoriei adevărului:
  - a. coerență
  - b. corespondență
  - c. utilitate
  - d. pragmatic

9. Conceptul de *fericire* este înlocuit cu conceptul de *datorie* în etica:
- teleologică
  - deontologică
  - hedonistă
  - eudaimonistă
10. Datorită garantării drepturilor negative, proprietatea privată este protejată împotriva:
- intervenției divine
  - calamităților naturale
  - intervenției statului
  - destinului

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

A. În coloana din stânga sunt enumerate concepte și teorii specifice politicii moderne, iar în coloana din dreapta sunt numerotate enunțuri adevărate referitoare la acestea. Scrieți pe foaia de examen asocierile corecte dintre fiecare literă din coloana din stânga și cifra corespunzătoare din coloana din dreapta.

a. Etatismul	1. Îl are ca principal reprezentant pe J. St. Mill.
b. Liberalismul	2. Consideră că statul este elementul central iar individul trebuie să i se supună.
c. Democrația	3. Are ca element central problema puterii politice și a legitimității acesteia.
d. Filosofia politică	4. Este conceptul central al filosofiei lui Karl Marx.
	5. Din punct de vedere etimologic, înseamnă <i>puterea poporului</i> .

16 puncte

B. Argumentați, în aproximativ zece rânduri, în favoarea sau împotriva teoriei adevărului utilitate.

8 puncte

C. Construiți un exemplu prin care să evidențiați rolul/importanța erorii în procesul cunoașterii.

6 puncte

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Citiți, cu atenție, textul de mai jos:

Din toate acestea se vede că statul este o instituție naturală și că omul este din natură o ființă socială, pe când antisocialul din natură (...) este ori un supraom, ori o fiară, ca acela batjocorit de Homer. Vocea (nearticulată) este doar semnul plăcerii și al durerii, și există și la celelalte vietăți (...), pe când limba servește a exprima ce este folositor și ce este vătămător, precum și ce este drept sau nedrept. (...) Căci după cum omul în perfecțiunea sa este cea mai nobilă dintre ființe, tot astfel, lipsit de lege și de dreptate, este cea mai rea din toate (...).

(Aristotel, *Politica*)

Răspundeți următoarelor cerințe:

- Menționați, pe baza textului dat, două caracteristici ale naturii umane. **4 puncte**
- Evidențiați, în aproximativ o jumătate de pagină, o corelație existentă între termenii *natură umană* și *sociabilitate*, utilizând termenii menționați în sens filosofic. **10 puncte**
- Formulați un punct de vedere personal referitor la actualitatea perspectivei filosofice prezentată în textul dat. **6 puncte**

B. Anarhismul, etatismul și liberalismul sunt teorii politice ce includ și reflecții referitoare la natura și scopurile guvernării, la relațiile existente între individ și stat.

- Menționați trei trăsături specifice liberalismului. **6 puncte**
- Ilustrați, printr-un exemplu concret, relația existentă între stat și cetățean, din perspectiva liberalismului. **4 puncte**